

31.1.2022

ISAVI/5579/2021
ISAVI/6643/2020
ISAVI/1198/2021
ISAVI/4870/2021
ISAVI/5205/2021
ISAVI/6026/2021

Julkinen

Itä-Suomen aluehallintovirasto
Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat

Valvonta, Kaavin kunnan sosiaalihuollon järjestämisen lainmukaisuus

Sisällys

Valvonta, Kaavin kunnan sosiaalihuollon järjestämisen lainmukaisuus	1
1 Vireilletulo	3
2 Ratkaisu	3
3 Määräyksen noudattamisen valvonta.....	6
4 Asian kuvaus	6
4.1 Epäkohtailmoitus 31.8.2020 ISAVI/6643/2020	6
Epäkohtailmoitus 2.12.2020.....	7
Lausunto ja selvitykset.....	8
4.2 Kantelu Valviraan 18.1.2021 ISAVI/1198/2021.....	8
Sosiaalihuollon ammattihenkilövalvonta-asia ISAVI/5519/2021	9
4.3 Epäkohtailmoitus 4.6.2021 ISAVI/4870/2021	9
4.4 Kantelu 10.6.2021 ISAVI/5205/2021.....	10
Lausunto ja selvitykset.....	11
4.5 Epäkohtailmoitus 20.7.2021 ISAVI/6026/2021	11
4.6 Valvontatarkastus 1.7.2021 ISAVI/5579/2021	11
Tarkastuskertomus ja pyydetty selvitykset	13
4.7 Lastensuojelun määräaika-valvonta ISAVI/4641/2020	13
5 Kuuleminen	14
6 Aluehallintoviraston ratkaisun perustelut	14
6.1 Määräysten määräaikojen pituus.....	14

6.2	Päätöksenteko sosiaalihuollossa.....	16
	Aluehallintoviraston arvio	17
6.3	Päätösten täytäntöönpano.....	19
	Aluehallintoviraston arvio	20
6.4	Palvelutarpeen arviointi	21
	Aluehallintoviraston arvio	23
6.5	Asiakassuunnitelmat ja omaishoidon hoito- ja palvelusuunnitelmat	25
	Aluehallintoviraston arvio	27
6.6	Kunnan sosiaalitoimen ja sosiaalityön resursointi	28
6.7	Ostopalvelun käyttö sosiaalihuollon tehtävissä.....	30
	Aluehallintoviraston arvio	33
6.8	Asiakasasiakirjojen laatiminen ja säilyttäminen.....	35
	Aluehallintoviraston arvio	36
6.9	Lastensuojelun asiakkaina olevien lasten tapaaminen	38
	Aluehallintoviraston arvio	39
6.10	Sijaishuoltopaikkojen valvonta	40
	Aluehallintoviraston arvio	41
6.11	Yhteydenottoihin vastaaminen	43
	Aluehallintoviraston arvio	45
6.12	Karanteeniin asettaminen tartuntatautilain perusteella.....	45
	Aluehallintoviraston arvio	47
6.13	Muut asiat	47
7	Sovelletut oikeusohjeet	48
8	Muutoksenhaku	49
9	Lisätiedot	49
10	Jakelu ja suoritemaksu.....	49
11	Tiedoksi	49

1 Vireilletulo

Kaavin kunnan sosiaalihuollon järjestämisen lainmukaisuudesta ja sosiaalihuollon palvelujen asianmukaisuudesta on tullut Itä-Suomen aluehallintovirastoon useita epäkohtailmoituksia syksystä 2020 lähtien. Tällä päätöksellä ratkaistaan valvonta-asiat ISAVI/5579/2021, ISAVI/6643/2020, ISAVI/1198/2021, ISAVI/4870/2021, ISAVI/6026/2021 ja kanteluasia ISAVI/5205/2021 siltä osin kuin sitä ei käsitellä kanteluna.

2 Ratkaisu

Aluehallintovirasto katsoo, että Kaavin kunnan sosiaalipalvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa on ollut asiakasturvallisuutta vakavasti vaarantavia puutteita.

Aluehallintovirasto määrää Kaavin kunnan

- 1) huolehtimaan ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään 29.4.2022 mennessä siitä, että kaikille kunnan sosiaalihuollon asiakkaille ja sosiaalipalveluita hakeneille on tehtynä asianmukaisesti myönteiset tai kielteiset päätökset palveluista. Kaikki sosiaalipalveluja koskevat hakemukset tulee kirjata ja käsitellä ilman aiheetonta viivytystä. Päätösten tulee perustua asianmukaiseen palveluntarpeen arviointiin.**
- 2) huolehtimaan ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään 29.4.2022 mennessä siitä, että kunnassa on tehtynä palveluntarpeen arviointi sosiaalihuoltolain 36 §:ssä tarkoitettuille henkilöille sosiaalihuoltolain tai erityislakien edellyttämässä määrääjoissa. (Lastensuojelun osalta asiasta on annettu erillinen määräys 3.12.2021 ISAVI/4641/2020). Erityistä tukea tarvitsevien lasten ja muiden erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden palvelutarpeen arvioinnin tekemisestä vastaa virkasuhteessa oleva sosiaalityöntekijä.**

- 3) huolehtimaan ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään 30.9.2022 mennessä siitä, että kunnan sosiaalihuollon asiakkaille on laadittu asiakassuunnitelmat sosiaalihuoltolain 39 §:n tai erityislakien edellyttämällä tavalla. Lastensuojelulain 30 §:n 4 momentin mukaan huostaan otetun lapsen vanhemmille on laadittava vanhemmuuden tukemiseksi erillinen asiakassuunnitelma, jollei sen laatimista ole pidettävä tarpeettomana.**
- 4) huolehtimaan ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään 30.9.2022 mennessä siitä, että kaikille omaishoidon tuen piirissä oleville on laadittu omaishoidon tuesta annetun lain 7 §:n mukainen hoito- ja palvelusuunnitelma.**

Aluehallintovirasto antaa Kaavin kunnalle huomautuksen vastaisen toiminnan varalle siitä, että sosiaalihuoltoa koskevat päätökset on toimeenpantava kiireellisessä tilanteissa viipymättä ja muissa kuin kiireellisissä tilanteissa ilman aiheetonta viivytystä.

Aluehallintovirasto antaa Kaavin kunnalle huomautuksen vastaisen toiminnan varalle siitä, että sosiaalihuollon asiakasasiakirjamerkinnät tulee tehdä sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annetun lain mukaisesti ja niitä tulee käsitellä tavalla, jolla varmistetaan henkilötietojen asianmukainen turvallisuus.

Aluehallintovirasto antaa huomautuksen Kaavin kunnalle vastaisen toiminnan varalle siitä, että lastensuojelun asiakkaina olevien lasten osallisuus tulee turvata ja heitä tulee tavata henkilökohtaisesti riittävän usein. Lisäksi kunnan tulee valvoa käyttämiänsä sijaishuoltopaikkojen toimintaa lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Aluehallintovirasto kiinnittää Kaavin kunnan huomiota vastaisen toiminnan varalle siihen, että sosiaalihuollon palvelut tulee järjestää sosiaalihuoltolain edellyttämällä tavalla ja näiden tehtävien toteuttamiseksi kunnalla on oltava käytettävissään riittävästi sosiaalihuollon ammattihenkilöitä. Työntekijän irtisanoutuminen ja pois lähteminen ei ole peruste jättää järjestämättä lakisääteisiä sosiaalipalveluja.

Aluehallintovirasto kiinnittää Kaavin kunnan huomiota siihen, että riittävään resursointiin kuuluu henkilöstön lisäksi myös tarvittavat työvälineet, kuten ajantasaiset asiakastietojärjestelmät kaikkiin sosiaalihuollon toimintoihin sekä henkilöstön perehdytys niiden käyttöön.

Aluehallintovirasto kiinnittää Kaavin kunnan huomiota vastaisen toiminnan varalle siihen, että viranomaisen on vastattava yhteydenottoihin ja tiedusteluihin erityisesti aina silloin, kun yhteydenotosta on pääteltävissä, että yhteydenottaja odottaa viranomaiselta vastausta tai muuta reagointia.

Aluehallintovirasto kiinnittää Kaavin kunnan huomiota vastaisen toiminnan varalle asianosaisen kuulemista koskevaan lastensuojelulain mukaiseen menettelyyn lastensuojelua koskevassa päätöksenteossa.

Aluehallintovirasto kehottaa Kaavin kunnan sosiaalipalvelujen johtoa seuraamaan sosiaalihuollon toimintaa ja varmistamaan omavalvonnan keinoin sosiaalihuollon laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden toteutumisen.

3 Määräyksen noudattamisen valvonta

- 1) Aluehallintovirasto velvoittaa Kaavin kunnan toimittamaan aluehallintovirastolle **29.4.2022** mennessä selvityksen toimenpiteistä, joihin se on tässä päätöksessä annettujen määräysten ja hallinnollisen ohjauksen perusteella ryhtynyt sen arvioimiseksi, ovatko kunnan toimenpiteet alkaneet ja ovatko ne tilanteeseen nähden riittävät.
- 2) Aluehallintovirasto velvoittaa Kaavin kunnan toimittamaan aluehallintovirastolle **10.10.2022** mennessä yksilöidyn selvityksen siitä, onko toiminta saatettu määräyksiä koskevilta osin lain tasalle.

Selvitykset tulee toimittaa Itä-Suomen aluehallintovirastolle viimeistään osoitteeseen Itä-Suomen aluehallintovirasto, PL 2, 13035 AVI.

Sähköinen asiointiosoite on: kirjaamo.ita@avi.fi

Selvityksessä tulee mainita diaarinumero ISAVI/5579/2021.

Mikäli Kaavin kunta ei anna selvitystä määräaikaan mennessä, aluehallintovirasto ryhtyy toimenpiteisiin mahdollisen uuden määräyksen asettamiseksi uhkasakolla tehostettuna.

4 Asian kuvaus

4.1 Epäkohtailmoitus 31.8.2020 ISAVI/6643/2020

Kaavin kunnanvaltuutettu, sosiaalilautakunnan jäsen Elvi Heikkinen on lähettänyt Itä-Suomen aluehallintovirastolle 31.8.2020 päivätyn kirjelmän (saapunut 9.9.2020), jossa hän on esittänyt huolensa sosiaalijohtaja Suvi-Tuulia Seitsojoen toiminnasta Kaavin kunnassa.

Ilmoituksen perusteella aluehallintovirasto on pyytänyt selvitystä Kaavin kunnalta erityisesti seuraavista asioista:

- Onko ikäihmisten palveluasumisessa asiakas, jolle se ei iän tai palveluntarpeen perusteella ole tarkoituksenmukainen asuminenmuoto? Mikäli on, pyydetään selvittämään, miksi hänet on sijoitettu ikäihmisten palveluihin ja millä perusteella se on katsottu hänen etunsa mukaiseksi ratkaisuksi.
- Mikä on tehostetun palveluasumisen henkilöstömäärä ja -rakenne sekä ja asiakasmäärä?
- Onko vammaispalvelulain mukaisella päätöksellä myönnetyn palvelun toteutuksessa ollut epäkohtailmoituksen mukainen viive ja jos, niin mistä syystä?
- Onko kunnassa tapahtunut epäkohtailmoituksessa mainittu kehitysvammaisen asiakkaan karanteeniin asettaminen? Jos on, kenen päätöksellä se on tehty? Jos asiasta on tehty kirjallinen päätös, se pyydetään liittämään selvitykseen.
- Millä tavoin kehitysvammaisten päivätoiminta järjestettiin, kun toimintakeskus oli kiinni? Millä tavoin kehitysvammaisiin asiakkaisiin pidettiin yhteyttä tuona aikana?

Epäkohtailmoitus 2.12.2020

Vs. sosiaalihoitajana toiminut Helena Vesterinen on tehnyt asiassa epäkohtailmoituksen Itä-Suomen aluehallintovirastoon 2.12.2020. Ilmoituksessa kerrotaan muun muassa seuraavaa:

- sosiaalihoitaja on pyrkinyt ulkoistamaan virkavastuun mukaisia työtehtäviä ostopalvelutyöntekijöille, vaikka nämä tuoneet epäkohdan toistuvasti esille
- lastensuojelun ilmoitusten käsittelyajoissa merkittävää viivettä, eivät ohjautu asioita hoitaville ostopalvelutyöntekijöille, sosiaalihoitaja ei ryhdy toimenpiteisiin pyynnöistä huolimatta ilmoitusten käsittelemisen, palvelutarpeen arvioinnin, tai palveluiden järjestämisen osalta viivästyksellä

- vammaispalvelulain mukaisien palveluiden hakemusten käsittelemisessä viivettä (ei kirjata välittömästi järjestelmään, hakemukset pöytälaatikossa), palveluhakemuksia ei aina noteerata, lakisääteisiä palveluita ei järjestetä tai ne järjestetään kohtuuttomalla viiveellä
- asiakkaille (vammaispalvelut, lastensuojelu) ei ole tehty viranhaltijanpäätöksiä heille myönnettyistä tai evätyistä palveluista.

Epäkohtailmoitukseen on liitetty myös yksityisen palveluntuottajan (Kasvunpolku Oy) 18.11.2020 antama vastaus kunnanjohtaja Ari Sopsasen selvityspyyntöön. Asiakirjassa on muun muassa tuotu esiin, että tehtävässä on joutunut tekemään jatkuvaa pohdintaa siinä, mihin avustava työ päättyy ja missä päätöksen valmistelu alkaa. Kasvunpolku Oy:n työntekijät toteavat, että lastensuojelun päätökset ovat sidottu virkavastuuseen eikä niitä voi siirtää ostopalvelutyöntekijälle.

Lausunto ja selvitykset

Kaavin perusturvalautakunnan selvitys on saapunut Itä-Suomen aluehallintovirastoon 15.1.2021. Selvityksen liitteenä on sosiaalijohtaja Suvi-Tuulia Seitsojoen selvitys.

4.2 Kantelu Valviraan 18.1.2021 ISAVI/1198/2021

Kaavin kunnan sosiaaliohjaajana työskennellyt Helena Vesterinen on kannellut 18.1.2021 Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviraan sosiaalijohtaja Suvi-Tuulia Seitsojoen menettelyistä 20.7.2020-18.1.2021. Valvira on siirtänyt hallintolain (434/2003) 21 §:n sekä Valviran ja aluehallintovirastojen välisen toimivallanjaon mukaisesti kantelukirjelmän Itä-Suomen aluehallintovirastolle käsiteltäväksi. Asian on tullut vireille aluehallintovirastossa 11.2.2021.

Kantelun mukaan sosiaalijohtaja Seitsojoki on vaatinut AMK-tasoisien koulutuksen käyntyä sosiaaliohjaajaa hoitamaan sellaisia virkatehtäviä, jotka edellyttävät laillistettua sosiaalihuollon ammattihenkilöä, eli jotka kuuluvat sosiaalityöntekijälle. Näitä työtehtäviä ovat olleet mm. vaikeavammaisen asiakkaan asumispalvelutarpeen selvittäminen ja palvelun järjestäminen, täydentävän toimeentulotuen käsitteleminen ja muiden erityisen tuen asiakkaiden palvelutarpeen arviointi ja tarvittavien palveluiden järjestäminen.

Kantelun mukaan sosiaalihuollon asiakkaiden palvelutarpeen arviointeja ei ole asianmukaisesti kirjattu, eikä asiakkaiden omatyöntekijöitä nimetty asiakastietojärjestelmään. Asiakasasiakirjoja on remontin aikana säilytetty lukitsemattomassa kaapissa tilassa, jossa työskentelee remonttimiehiä. Lisäksi asiakkaiden palvelujen järjestämisessä on ollut kohtuuttomia viiveitä.

Sosiaalihuollon ammattihenkilövalvonta-asia ISAVI/5519/2021

Kantelun mukaan Seitsojoen toiminta sosiaalityöntekijänä on herättänyt huolta hänen sosiaalihuollon lainsäädäntöä ja suosituksia koskevasta osaamisesta ja siten kykenevyydestä toimia sosiaalityöntekijän ja sosiaalijohtajan työtehtävissä. Aluehallintovirasto on ottanut asian tältä osin erilliseen sosiaalihuollon ammattihenkilölain mukaiseen valvontaan (ISAVI/5519/2021).

4.3 Epäkohtailmoitus 4.6.2021 ISAVI/4870/2021

Eduskunnan oikeusasiamies on lähettänyt Itä-Suomen aluehallintovirastolle tiedoksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten kanteluasiassa EOAK/6238/2020 saamansa Kaavin kunnan vt. sosiaalijohtaja Helena Vesterisen 31.5.2021 antaman selvityksen. Eduskunnan oikeusasiamiehen kansliassa käsiteltävänä ollut asia on koskenut itsenäistymisvarojensa kertymistä, maksamista ja niistä selvityksen antamista hänelle itselleen, miltä osin asia on tutkittu eduskunnan

oikeusasiamiehen kansliassa. Selvityksessä on tuotu edellä mainittujen asioiden lisäksi esille, että loppuvuoden 2017 jälkeen lastensuojelussa vain satunnaisille lapsille on laadittu asiakassuunnitelma, huostaanotettujen lasten vanhemmille ei ole laadittu asiakassuunnitelmaa yhdellekään, sijaishuoltopaikoissa ei ole vierailtu eikä lapsia henkilökohtaisesti tavattu. Sijaishuollon muutoksia on toteutettu nopealla aikataululla asianosaisia kuulematta. Sijaishuoltopaikkoihin kohdistettavaa syyperäistä valvontaa on laiminlyöty. Lapsiin kohdistuneista pahoinpitelyepäilyistä ei ole tehty tutkintapyyntöjä. Työs-kentelyä lasten asioissa ei juurikaan ole ollut tai se on jätetty dokumentoimatta. Lastensuojeluilmoitukset on kuitattu käsitellyiksi ilman tilanteen selvittämistä, asianosaisten tapaamista ja palvelutarpeen arvion/lastensuojelutarpeen selvittämisen käynnistämistä. Perhetyön käyntejä on toteutettu ilman päätöstä perhetyöstä. Tilanne on lapsiperhepalveluissa tällä hetkellä (selvitys päivätty 31.5.2021) kaoottinen ja tilannetta pyritään järjeistämään ja saattamaan lakisääteiset asiat kuntoon.

4.4 Kantelu 10.6.2021 ISAVI/5205/2021

Aluehallintovirastoon on saapunut 10.6.2021 Kaavin kunnan asukkaan tekemä kantelu, josta erillisenä kanteluasiana käsitellään kantelijan perhettä koskevat epäkohdat.

Kantelussa tuodaan esille, että Kaavin kunta on ostanut yksityiseltä palveluntuottajalta sosiaalityöntekijän palveluita useamman vuoden ajan. Kunnalla ei ole ollut virkasuhteessa lastensuojelun sosiaalityöntekijää vuoden 2019 jälkeen. Ostopalvelusosiaalityöntekijät ovat hyvin vähän töissä, mikä vaarantaa asiakkaiden oikeutta saada palveluja kohtuullisessa ajassa.

Lausunto ja selvitykset

Aluehallintovirastolla on ollut käytettävissään kantelukirjoituksen (ja sen liitteiden ja täydennysten) lisäksi seuraavat asiakirjat:

- Kaavin kunnan hallinto- ja sivistystoimenjohtaja Anu Huuskon lausunto 26.11.2021, johon liittyy Helena Vesterisen ja yksityisen palveluntuottajan (Kasvunpolku Oy) Salla Kolmakowin selvitykset
- Kaavin sosiaalipalvelujen omavalvontasuunnitelma 28.9.2016 § 24, jota on päivitetty 29.9.2021

4.5 Epäkohtailmoitus 20.7.2021 ISAVI/6026/2021

Itä-Suomen aluehallintovirastoon on 20.7.2021 saapunut epäkohtailmoitus Kaavin kunnan sosiaalityöntekijän ostopalvelujärjestelyistä.

Epäkohtailmoituksessa ollaan huolissaan Kaavin sosiaalityöntekijän ostopalvelujärjestelyistä sekä palveluntuottajan mahdollisista jäävyyksistä. Kaavilla on ollut toistuvia tilanteita, ettei kunnassa ole pätevää sosiaalityöntekijää edes sosiaalijohtajana, jolle on delegoitu kuitenkin esim. kiireellisiä sijoituksia koskeva päätöksenteko. Kaavi on saanut palkattua nyt pätevän sosiaalijohtajan, mutta kyseenalaista ostopalvelujärjestelyä aiotaan ilmeisesti edelleen jatkaa.

Epäkohtailmoituksen liitteenä on kuva Kaavin perusturvalautakunnan pöytäkirjasta 29.4.2021 § 30. Päätöksen mukaan Kaavin kunnan sosiaalitoimeen perustetaan määräaikainen lastensuojelun sosiaalityöntekijän virka 31.12.2021 saakka. Ellei virkaan ole hakijoita, virka täytetään kuukausittain ostopalveluna.

4.6 Valvontatarkastus 1.7.2021 ISAVI/5579/2021

Aluehallintovirasto teki Kaavin kunnan sosiaalihuoltoon valvontatarkastuksen etäyhteydellä 1.7.2021. Tarkastuksen pääaiheena oli selvittää, millä tavoin Kaavin kunta selviytyy lakisääteisten

velvollisuuksiensa hoitamisesta sosiaalihuollon palvelujen järjestämisessä. Tarkastuksella selvitettiin sosiaalitoimen henkilöstö ja tilanne Kaavin kunnan sosiaalipalvelujen (kiireelliset ja ei-kiireelliset) järjestämisessä sekä suunnitelma siitä, millä tavoin tehtävien järjestäminen tullaan saattamaan asianmukaiseksi.

Tarkastuksella tunnistettiin useita epäkohtia kunnan toiminnassa:

- Lastensuojelun haasteena on, että asiakaskirjauksia, asiakassuunnitelmia ja päätöksiä puuttuu runsaasti, mutta kunnan kertoman mukaan toimintatapaan on tullut jo nyt selkeä muutos aiempaan verrattuna.
- Lastenvalvojan toiminnan haasteena ollut aiemman sosiaalijohtajan aikana määräaikaisten elatussopimusten laadinta ilman asianmukaisia perusteita. Tähän on tulossa muutos, eli jatkossa tehdään toistaiseksi voimassa olevat päätökset, ellei asiakkaan tilanteesta muuta johdu.
- ProConsona -ohjelmaan ei ole ollut käytössä tarvittavia ohjelmasioita; mm. lastenvalvojan työväline, lastensuojelun jälkihuollon päätöksentekopohja ja erityishuolto-ohjelman päätöspohja puuttuvat. Aluehallintovirasto ohjasi, että sosiaalihuoltolain (710/1982) 11 §:n mukaan sosiaalihuollon toimintoja varten kunnalla on oltava riittävät ja asianmukaiset toimitilat ja toimintavälineet.
- Aiemmin kunnan omiin palveluasuntoihin sijoitettiin hyvin erilaisia asiakkaita ilman selkeitä perusteita. Nyt palveluasunnot tarkoitettu ikäihmisille.
- Erityishuolto-ohjelmia ei ole Kaavin kunnassa tähän asti laadittu lainkaan, asiakastieto-ohjelma puuttuu ja päätösvalta on ollut delegoimatta, nyt siirretty sosiaalijohtajalle. Aiempien viranhaltijoiden aikaankin palveluja on järjestetty asiakkaiden tarpeiden

mukaisesti, mutta niistä ei ole tehty päätöksiä, vaan kirjattu vain asiakaskertomuksiin.

- Asiakassuunnitelmat rästissä myös omaishoidontuessa.

Tarkastuskertomus ja pyydetyt selvitykset

Aluehallintovirastolla on ollut käytettävissään tarkastuskertomuksen (päivätty 2.7.2021) lisäksi seuraavat asiakirjat:

- Sosiaalijohtaja Minna Jauhiaisen aluehallintovirastolle 13.8.2021 toimittamat Salla Kolmakowin viranhoitomääräykset 1.-31.7.2021, 1.-30.6.2021 ja 10.-31.5.2021

4.7 Lastensuojelun määräaika-valvonta ISAVI/4641/2020

Aluehallintovirasto toteuttaa vuosittain valtakunnalliseen tiedonkeruuseen perustuvaa, kaikkia kuntia koskevaa lastensuojelun määräaika-valvontaa. Kaavin kunnan valvontaa on jouduttu jatkamaan ajalla 1.10.2019-31.3.2020 tapahtuneista viiveistä lähtien, koska tilannetta ei ole saatu kunnassa korjattua. Aluehallintovirasto antoi asiassa 3.12.2021 valvontapäätöksen, jossa se määräsi, että Kaavin kunnan tulee viimeistään 28.2.2022 mennessä huolehtia siitä, että

- 1) lastensuojeluilmoitukset ratkaistaan lastensuojelulain 26 §:ssä säädetyin tavoin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä ilmoituksen tai hakemuksen vastaanottamisesta ja
- 2) palvelutarpeen arvioinnit laaditaan lastensuojelulain 26 §:ssä ja sosiaalihuoltolain 36 §:ssä säädetyin tavoin ilman aiheutonta viivytystä, viimeistään kolmen kuukauden kuluessa lastensuojeluasian vireille tulosta ja että
- 3) henkilöstöresurssit ovat riittävässä suhteessa lastensuojelulain velvoitteisiin ja asiakasmääriin.

Määräaikavalvonta jatkuu erillisen, joten tässä päätöksessä ei käsitellä lastensuojelun määräaikoja koskevia asioita.

5 Kuuleminen

Aluehallintovirasto on varannut Kaavin kunnalle mahdollisuuden antaa kirjallisen selityksen hallintolain 34 §:n tarkoittamalla tavalla ennen asian ratkaisemista. Kuulemiskirje on lähetetty Kaavin kirjaimoon sähköpostitse 10.12.2021.

Kaavin kunnan sosiaalijohtaja Minna Jauhiainen on antanut kirjallisen selityksen 19.1.2022 ja on ottanut siinä pyydetyllä tavalla kantaa erityisesti määräyksien määräaikojen pituuteen sekä harkittavien toimenpiteiden perusteisiin. Määräajaksi määräyksille sosiaalijohtaja esittää kuulemiskirjeessä esitetyn 29.4.2022 sijaan 30.9.2022. Määräyksiä sosiaalijohtaja pitää perusteiltaan aiheellisina.

Hallinnollisen ohjauksen osalta selityksen sisältö on kuvattu jäljempänä tämän päätöksen perusteluosiossa.

6 Aluehallintoviraston ratkaisun perustelut

6.1 Määräysten määräaikojen pituus

Aluehallintovirasto katsoo, että Kaavin kunnan esittämään määräaikaan 30.9.2022 ei voida kaikilta osin suostua. Sosiaalihuollon järjestämisestä koskevat puutteet ovat olleet niin vakavia ja tapahtuneet useiden vuosien ajalla, joten Kaavin kunnalle ei lain perusteella voida antaa useiden kuukausien määräaikaa asioiden kuntoon saattamiseksi. Lainmukaisen järjestämisvastuun olisi tullut ja tulisi toteutua kaiken aikaa, joten korjaamistoimiin on ryhdyttävä välittömästi. Aluehallintovirasto pidentää kuitenkin osaa määräajoista kuulemiskirjeessä esitettyyn 29.4.2022 nähden, jotta kunnalla on kohtuullisena pidettävä aika korjata toiminnassa havaitut puutteet.

Aluehallintovirasto pyytää kuitenkin kaikilta osin tiedon siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnan korjaamiseksi on ryhdytty viimeistään 29.4.2022 mennessä sen arvioimiseksi, ovatko kunnan toimenpiteet alkaneet ja ovatko ne tilanteeseen nähden riittävät. Tästä tarkemmin kohdassa Määräyksen noudattamisen valvonta.

Määräaikaa harkittaessa aluehallintovirasto on ottanut huomioon sen, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyvät kokonaisuudessaan 1.1.2023 alkaen kunnilta hyvinvointialueille. Kaavin kunnan on tärkeää saattaa sosiaalihuollon asiakkaiden palveluntarpeiden arvioinnit, asiakassuunnitelmat, päätökset ja asiakaskirjaukset viipymättä ajan tasalle myös kuntalaisten tarpeiden kartoittamiseksi hyvinvointialueiden toimintaa ja järjestämisvastuun siirtymistä silmällä pitäen. Tätä ajatellen aluehallintovirasto pitää keskeisimpänä sitä, että kaikille asiakkaille on tehty päätökset heille myönnettyistä tai heiltä evätyistä palveluista. Päätösten tulee perustua asianmukaiseen palveluntarpeen arviointiin. Näiltä osin aluehallintovirasto ei katso mahdolliseksi määräysten määräaikojen pidentämistä.

Aluehallintovirasto toteaa vielä, että kokonaisvastuu laiminlyöntien korjaamisesta kuuluu sosiaalihuoltolain mukaan järjestämisvastuulliselle toimielimelle eli Kaavin perusturvalautakunnalle sekä kunnan toiminnan laillisuusvalvonnasta vastaavalle toimielimelle eli kunnanhallitukselle. Toimielinten tehtävä on valvoa, että niiden alaisilla viranhaltijoilla on tarvittavat virat, riittävät koulutukselliset edellytykset, perehdytys sekä riittävät resurssit ja työvälineet toimia aluehallintoviraston antamien määräysten ja hallinnollisen ohjauksen mukaisesti.

6.2 Päätöksenteko sosiaalihuollossa

Sosiaalihuollon asiakaslain 4 §:n 1 momentin ja sosiaalihuoltolain 30 §:n 1 momentin mukaan asiakkaalla on oikeus saada sosiaalihuollon toteuttajalta laadultaan hyvää sosiaalihuoltoa ja hyvää kohtelua ilman syrjintää.

Sosiaalihuollon asiakaslain 6 §:n mukaan sosiaalihuollon järjestämisen tulee perustua viranomaisen tekemään päätökseen ja sosiaalihuoltolain 45 §:n 1 momentin mukaan asiakkaalla on oikeus saada kirjallinen päätös sosiaalipalvelujen järjestämisestä. Kiireellisiä toimenpiteitä koskeva asia on käsiteltävä ja päätös tehtävä käytettävissä olevien tietojen perusteella viipymättä siten, ettei asiakkaan oikeus välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu. Muissa kuin kiireellisissä asioissa päätös on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun asia on tullut vireille.

Hallintolain 7 §:n mukaan asiointi ja asioiden käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti. Saman lain 23 §:n 1 momentin mukaan hallintoasia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä.

Vs. sosiaalihohtajana toimineen Helena Vesterisen 2.12.2020 tekemän epäkohtailmoituksen (ISAVI/6643/2020) mukaan vammaispalvelulain mukaisten palvelujen hakemusten käsittelemisessä on viivettä (niitä ei kirjata järjestelmään, hakemukset pöytälaatikossa), palveluhakemuksia ei aina noteerata, lakisääteisiä palveluita ei järjestetä tai ne järjestetään kohtuuttomalla viiveellä. Epäkohtailmoituksen mukaan asiakkaille (vammaispalvelut, lastensuojelu) ei myöskään ole tehty viranhaltijanpäätöksiä heille myönnettyistä tai evätyistä palveluista.

Kaavin perusturvalautakunnan lausunnon ja sosiaalihoitajana aiemmin toimineen Suvi-Tuulia Seitsojoen 14.1.2021 selvityksen (ISAVI/6643/2020) mukaan asiakas saa myönnettyistä palveluista valituskelpoiset päätökset.

Selityksessään 19.1.2022 nykyinen sosiaalihoitaja Minna Jauhiainen toteaa, että sosiaalihuollon asiakkaitten päätökset eivät ole kaikilta osin ajan tasalla eivätkä puutteet ole yksittäisiä.

Aluehallintoviraston arvio

Aluehallintovirasto katsoo saamiensa yhteydenottojen ja erityisesti 1.7.2021 valvontatarkastuksella saatujen tietojen perusteella kunnan 14.1.2021 antamasta lausunnosta huolimatta selvitetyksi, että asiakaskirjauksia, asiakassuunnitelmia ja päätöksiä puuttuu runsaasti, eikä erityishuolto-ohjelmia ei ole kunnassa laadittu lainkaan.

Aluehallintovirasto toteaa, että kunnan sosiaaliviranomaisen tehtävänä on huolehtia siitä, että sillä on käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilökuntaa ja että se voi tehdä hakemuksiin päätökset lain edellyttämällä tavalla viivytyksettä. Henkilökunnan vähäisyys ei oikeuta palveluja koskevien hakemusten tai muiden asioiden käsittelyn viivästyksiin. Viranomaisen ei voi hyväksyttävällä tavalla perustella asioiden käsittelyn viivästyksiä myöskään sosiaalityön rekrytointiongelmilla tai työntekijävaihdoksilla. Käsittelyaikoja on myös omaloitteisesti seurattava viranomaisessa, jotta laissa säädetyt käsittelyajat eivät ylity ja asiat muutenkin tulevat käsitellyiksi ilman aiheutonta viivytystä.

Sosiaalihuollon asioiden käsittelyn toistuvat viivästykset saattavat vaarantaa sosiaalihuollon asiakkaan välttämättömän huolenpidon ja riittävien palvelujen turvaamista. Vammaispalvelulain 3 a §:n, sosiaalihuoltolain 45 §:n ja hallintolain 23 §:n säännökset

viivytyksettömästä käsittelystä merkitsevät sitä, että hakemuksen tultua vireille on viranomaisen välittömästi alettava selvittämään asiaa. Viranomainen ei siis voi siirtää sille kuuluvaa selvitys- ja päätöksentekovelvollisuutta esimerkiksi työntekijävaihdosten tai hakemusten käsittelyn ruuhkautumisen johdosta. Kaikki asiakkaan palvelua tai tukitoimia koskevat hakemukset on ratkaistava ja selvitettävä hakemuksen edellyttämässä laajuudessa. Päätös on tehtävä välittömästi sen jälkeen, kun asiaa on riittävästi selvitetty, esimerkiksi viranomaisen asiakkaalle osoittamien tai sen itse hankkimien lisäselvitysten saapumisen jälkeen. Säännökset määräajoista eivät tarkoita sitä, että päätöksen antamista voitaisiin siirtää määräaikaan asti, jos asia on selvitettävissä ja ratkaistavissa aiemmin.

Päätöksenteossa on kiinnitettävä huomiota päätöksen sisällöllisiin vaatimuksiin ja päätöksenteon nopeusvaatimukseen. Aluehallintovirasto korostaa, että viranomaisen on käsiteltävä jokainen sille tehty vaatimus, joka kuuluu sen päätösvaltaan ja annettava siihen asianmukainen vastaus tai ratkaisu.

Lisäksi aluehallintovirasto korostaa erityisesti sitä, että myös epäselvissä ja riitaisissa asioissa viranomaisen on tehtävä asiakkaalle muutoksenhakukelpoinen päätös ilman aiheetonta viivytystä. Muutoksenhakukelpoisen päätöksen saaminen on tärkeää hakijan oikeusturvan toteutumisen kannalta erityisesti niissä tilanteissa, joissa päätös on hakijalle kielteinen.

Edellä esitetyillä perusteilla aluehallintovirasto määrää Kaavin kunnan huolehtimaan ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään 29.4.2022 mennessä siitä, että kaikille kunnan sosiaalihuollon asiakkaille ja sosiaalipalveluita hakeneille on tehtynä asianmukaisesti myönteiset tai kielteiset päätökset palveluista. Kaikki sosiaalipalveluja koskevat hakemukset tulee kirjata ja käsitellä ilman aiheetonta

viivytystä. Päätösten tulee perustua asianmukaiseen palveluntarpeen arviointiin.

6.3 Päätösten täytäntöönpano

Perustuslain 19 §:n 1 momentin mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Pykälän 3 momentin mukaan julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut.

Sosiaalihuoltolain 12 §:n 1 momentin mukaan jokaisella kunnassa oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada kiireellisessä tapauksessa yksilölliseen tarpeeseensa perustuvat sosiaalipalvelut siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu. Muussa kuin kiireellisessä tapauksessa henkilöllä on oikeus saada riittävät sosiaalihuollon palvelut kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitetulta kotikunnaltaan tai siltä kuntayhtymältä, johon kotikunta kuuluu, ellei muualla laissa toisin säädetä.

Sosiaalihuoltolain 13 §:n 1 momentin mukaan lapsella ja hänen perheellään on oikeus saada viipymättä lapsen terveyden tai kehityksen kannalta välttämättömät sosiaalipalvelut. Palveluja on järjestettävä tarvittavassa laajuudessa niinä vuorokauden aikoina, joina niitä tarvitaan.

Sosiaalihuoltolain 45 §:n 2 momentin mukaan päätös on toimeenpantava kiireellisissä tapauksissa viipymättä ja muissa kuin kiireellisissä tapauksissa ilman aiheetonta viivytystä. Päätös on kuitenkin toimeenpantava viimeistään 3 kuukaudessa asian vireilletulosta. Aika voi olla tätä pidempi, jos asian selvittäminen erityisestä syystä vaatii pidempää käsittelyaikaa tai toimeenpanon viivästymiselle on muu asiakkaan tarpeeseen liittyvä erityinen peruste.

Kaavin kunnan sosiaaliohjaajana työskennellyt Helena Vesterinen on 18.1.2021 tekemässään kantelussa (ISAVI/1198/2021) kertonut, että asiakkaiden palvelujen järjestämisessä on ollut kohtuuttomia viiveitä.

Sosiaalijohtaja Minna Jauhiainen kertoo 19.1.2022 antamassaan selityksessä, että myönnettyjä palveluita ei ole kaikilta osin pantu täytäntöön viivytyksettä. Tähän saattaa vaikuttaa palveluiden vaikea saatavuus Kaaville. Kaavin kunnassa kiinnitetään huomiota siihen, että palveluista päättäminen ja päätösten mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen tapahtuvat tarkoituksenmukaisessa ajassa. Sosiaalijohtaja Jauhiainen pitää huomautuksen antamista asiasta kohtuullisena.

Aluehallintoviraston arvio

Aluehallintovirasto katsoo selvitetyn, että Kaavin kunta on laiminlyönyt sosiaalihuoltoa koskevien päätösten viivytyksettömän toimeenpanon siten, että asiakkaiden asiakasturvallisuus ja oikeusturva ovat saattaneet vaarantua. Tämän vuoksi aluehallintovirasto pitää perusteltuna antaa Kaavin kunnalle asiasta huomautuksen ja toteaa vastaisen toiminnan varalle, että sosiaalihuoltoa koskevat päätökset on toimeenpantava kiireellisissä tilanteissa viipymättä ja muissa kuin kiireellisissä tilanteissa ilman aiheetonta viivytystä. Laissa säädetty kolmen kuukauden takaraja täydentää pääsääntöä, mutta ei oikeuta viivyttämään toimeenpanoa. Lähtökohtana on aina asiakkaan tarve sekä sosiaalihuoltolain 12 ja 13 §:n noudattaminen. Päätöksenteossa ja päätösten toimeenpanossa on kaikissa tilanteissa turvattava asiakkaan välttämätön hoito ja huolenpito. Päätösten toimeenpanossa tulee ottaa huomioon edellä kohdassa 6.1. päätöksenteon viivytyksettömyydestä sanottu.

6.4 Palvelutarpeen arviointi

Perustuslain 19 §:n 1 momentin mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon.

Kun kunnallisen sosiaalihuollon palveluksessa oleva on tehtävässään saanut tietää sosiaalihuollon tarpeessa olevasta henkilöstä, hänen on sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 §:n 1 momentin mukaan huolehdittava, että henkilön kiireellisen avun tarve arvioidaan välittömästi. Lisäksi henkilöllä on oikeus saada palvelutarpeen arviointi, jollei arvioinnin tekeminen ole ilmeisen tarpeetonta.

Pykälän 2 momentin mukaan palvelutarpeen arviointi on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheutonta viivytystä. Arvioinnin tekeminen on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä siitä, kun asiakas, asiakkaan omainen tai läheinen tai hänen laillinen edustajansa on ottanut yhteyttä sosiaalipalveluista vastaavaan kunnalliseen viranomaiseen palvelujen saamiseksi, jos 1) henkilö on yli 75-vuotias tai 2) henkilö saa vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) 9 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaista ylintä hoitoa.

Pykälän 3 momentin mukaan erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arviointi on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä asian vireille tulosta ja arvioinnin on valmistuttava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa vireille tulosta.

Pykälän 4 momentin mukaan arviointi tehdään asiakkaan elämäntilanteen edellyttämässä laajuudessa yhteistyössä asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa ja läheisensä sekä muiden toimijoiden kanssa. Arviointia tehtäessä asiakkaalle on selvitettävä hänen yleis- ja erityislainsäädäntöön perustuvat oikeutensa ja velvollisuutensa

sekä erilaiset vaihtoehdot palvelujen toteuttamisessa ja niiden vaikutukset samoin kuin muut seikat, joilla on merkitystä hänen asiansaan. Selvitys on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön ja merkityksen. Arviointia tehtäessä on kunnioitettava asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja otettava huomioon hänen toiveensa, mielipiteensä ja yksilölliset tarpeensa. Eryistä huomiota on kiinnitettävä lasten ja nuorten sekä erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden itsemääräämisoikeuden kunnioittamiseen. Ikääntyneen väestön palvelutarpeen selvitystä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä vanhuspalvelulaissa säädetään. Lastensuojelutarpeen selvittämisestä palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä säädetään lastensuojelulaissa.

Pykälän 5 momentin mukaan palvelutarpeen arvioinnista vastaa palvelutarpeen arvioimisen kannalta tarkoituksenmukainen sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 3 §:ssä tarkoitettu sosiaalihuollon ammattihenkilö, jollei muualla laissa toisin säädetä. Eryistä tukea tarvitsevien lasten ja muiden erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden palvelutarpeen arvioinnin tekemisestä vastaa virkasuhteessa oleva sosiaalityöntekijä.

Sosiaalihuoltolain 37 §:n mukaan palvelutarpeen selvittämisen perusteella arvioidaan, onko henkilöllä tuen tarvetta. Jos henkilö tarvitsee tukea, arvioidaan, onko tuen tarve luonteeltaan tilapäistä, toistuvaa tai pitkäaikaista. Palvelutarpeen arviointi sisältää:

- 1) yhteenvedon asiakkaan tilanteesta sekä sosiaalipalvelujen ja erityisen tuen tarpeesta;
- 2) sosiaalihuollon ammattihenkilön johtopäätökset asiakkuuden edellytyksistä;
- 3) asiakkaan mielipiteen ja näkemyksen palvelutarpeestaan, ellei palvelutarpeen arvioimiseen yhteistyössä asiakkaan kanssa ole ilmeistä estettä;

4) asiakkaan ja sosiaalihuollon ammattihenkilön arvion 42 §:n mukaisen omatyöntekijän tarpeesta.

Sosiaalihuoltolain 41 §:ssä säädetään monialaisesta yhteistyöstä. Pykälän 1 momentin mukaan palvelutarpeen arvioimiseksi, päätösten tekemiseksi ja sosiaalihuollon toteuttamiseksi toimenpiteestä vastaavan sosiaalihuollon viranomaisen on huolehdittava siitä, että käytettävissä on henkilön yksilöllisiin tarpeisiin nähden riittävästi asiantuntemusta ja osaamista. Jos henkilön tarpeiden arviointi ja niihin vastaaminen edellyttävät sosiaalitoimen tai muiden viranomaisten palveluja tai tukitoimia, on näiden tahojen osallistuttava toimenpiteestä vastaavan työntekijän pyynnöstä henkilön palvelutarpeen arvioinnin tekemiseen ja asiakassuunnitelman laatimiseen.

Kaavin kunnan sosiaaliohjaajana työskennellyt Helena Vesterinen on 18.1.2021 tekemässään kantelussa (ISAVI/1198/2021) kertonut, että sosiaalijohtaja Seitsojoki on vaatinut AMK-tasoisien koulutuksen käynnyttä sosiaaliohjaajaa hoitamaan sellaisia virkatehtäviä, jotka edellyttävät laillistettua sosiaalihuollon ammattihenkilöä, eli jotka kuuluvat sosiaalityöntekijälle. Näitä työtehtäviä ovat olleet mm. vaikeavammaisen asiakkaan asumispalvelutarpeen selvittäminen ja palvelun järjestäminen ja muiden erityisen tuen asiakkaiden palvelutarpeen arviointi ja tarvittavien palveluiden järjestäminen. Kantelun mukaan sosiaalihuollon asiakkaiden palvelutarpeen arviointeja ei myöskään ole asianmukaisesti kirjattu.

Sosiaalijohtaja Minna Jauhiainen toteaa 19.1.2022 antamassaan selityksessä, että sosiaalihuollon asiakkaitten palvelutarpeen arvioinnit eivät ole kaikilta osin ajan tasalla eivätkä puutteet ole yksittäisiä.

Aluehallintoviraston arvio

Kaavin kunnassa työskennelleen Helena Vesterisen kantelu ja sosiaalijohtaja Minna Jauhiaisen selitys vastaavat valvontatarkastuksella

1.7.2021 saatuja tietoja, joten aluehallintovirasto pitää selvitettyinä, että palvelutarpeen selvittämisessä on Kaavin sosiaalitoimessa ollut vakavia puutteita.

Aluehallintovirasto toteaa, että palvelusuunnitelma on viranomaisen ja asiakkaan yhteisessä vuorovaikutuksessa laatima ja asiakkaan palvelujen tarvearvioon perustuva toimintasuunnitelma. Palvelusuunnitelma ei ole kuntaa päätöksenteossa suoraan velvoittava asiakirja. Suunnitelmaan perustuen viranomaisen järjestää erikseen tehtävien viranhaltijan päätösten mukaisesti palveluita ja tukitoimia asiakkaan tarpeen mukaisesti. Vammaispalvelulain 3 a §:n perustelujen (HE 166/2008 vp.) mukaan lähtökohtana olisi pidettävä sitä, ettei palvelusuunnitelmaan kirjattuja seikkoja tulisi ilman perusteltua syytä sivuuttaa päätöksenteossa.

Tuen tarpeen selvittämisen ja palvelusuunnitelman laadinnan tulisi olla prosessi, jossa asianomaiset sosiaalityöntekijän tai muun sosiaalihuollon ammattilaisen avustuksella ja tuella arvioivat elämäntilannettaan ja selvittävät keinoja myönteisten muutosten aikaansaamiseksi.

Aluehallintovirasto toteaa vielä, että monialainen ja moniammatillinen hoito- ja palvelusuunnitelma mahdollistaa erityisesti erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden yksilöllisten tarpeiden huomioimisen ja edesauttaa yhteistyön toteutumista eri hallinnonalojen viranomaisten välillä. Tarkoituksena on, että sosiaalihuollon, terveydenhuollon ja tarvittaessa muiden hallinnonalojen palvelut muodostavat asiakkaan edun mukaisen kokonaisuuden. Vaikeavammaisella henkilöllä on edellä sanottu huomioon ottaen erityinen tarve ja lakiin perustuva oikeus saada itseään koskeva hoito- ja palvelusuunnitelma laadituksi ilman aiheetonta viivytystä. Lisäksi aluehallintovirasto korostaa, että erityistä tukea tarvitsevien lasten ja muiden erityistä tukea tarvitse-

vien henkilöiden palvelutarpeen arvioinnin tekemisestä vastaa virka-suhteessa oleva sosiaalityöntekijä.

Edellä esitetyillä perusteilla aluehallintovirasto määrää Kaavin kunnan ryhtymään viipymättä laatimaan palveluntarpeen arviointeja sosiaalihuoltolain 36 §:ssä tarkoitetuille henkilöille sosiaalihuoltolain tai erityislakien edellyttämässä määrääjoissa. Lastensuojelun osalta asiasta on annettu erillinen määräys 3.12.2021 ISAVI/4641/2020.

6.5 Asiakassuunnitelmat ja omaishoidon hoito- ja palvelusuunnitelmat

Sosiaalihuoltolain 39 §:n 1 momentin mukaan palvelutarpeen arviointia on täydennettävä asiakkaalle laadittavalla asiakassuunnitelmalla tai muulla vastaavalla suunnitelmalla, ellei suunnitelman laatiminen ole ilmeisen tarpeetonta. Suunnitelma on laadittava, ellei siihen ole ilmeistä estettä, yhdessä asiakkaan kanssa siten kuin 36 §:n 4 ja 5 momentissa säädetään.

Sosiaalihuoltolain 39 §:n 2 momentissa ja sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annetun lain (254/2015) 16 §:ssä on säädetty asiakassuunnitelman sisällöstä ja suunnitelmaan kirjattavista asioista.

Sosiaalihuoltolain 39 §:n 3 momentin mukaan asiakassuunnitelma on tarkistettava tarvittaessa. Suunnitelman sisältö on sovittava yhteen henkilön tarvitsemien muiden hallinnonalojen palvelujen ja tukitoimien kanssa. Asiakkaan suostumuksella voidaan laatia sosiaalihuollon ja muiden hallinnonalojen palveluja ja tukitoimia koskeva yhteinen suunnitelma, jossa on suunnitelman laatimiseen ja käyttöön nähden tarpeellisia tietoja.

Sosiaalihuoltolain 39 §:n 4 momentin mukaan, jos asiakkaan tukena toimii omaisia tai muita läheisiä henkilöitä, laaditaan heidän tukemiseensa liittyvä suunnitelma tarvittaessa erikseen.

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 7 §:n 1 momentin mukaan sosiaalihuoltoa toteutettaessa on laadittava palvelu-, hoito-, kuntoutus- tai muu vastaava suunnitelma, jollei kyseessä ole tilapäinen neuvonta ja ohjaus tai jollei suunnitelman laatiminen muutoin ole ilmeisen tarpeetonta. Pykälän 2 momentin mukaan suunnitelma on laadittava, ellei siihen ole ilmeistä estettä, yhteisymmärryksessä asiakkaan kanssa sekä 9 §:ssä (itse-määräämisoikeus erityistilanteissa) ja 10 §:ssä (alaikäisen asiakkaan asema) tarkoitetuissa tapauksissa asiakkaan ja hänen laillisen edustajansa taikka asiakkaan ja hänen omaisensa tai muun läheisensä kanssa.

Lastensuojelulain (417/2007) 3 § 2 momentin mukaan lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua toteutetaan tekemällä asiakassuunnitelma sekä järjestämällä avohuollon tukitoimia.

Lastensuojelulain 30 §:n 1 momentin mukaan lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle on tehtävä asiakassuunnitelma.

Lastensuojelulain 30 §:n 4 momentin perusteella huostaan otetun lapsen vanhemmille on laadittava vanhemmuuden tukemiseksi erillinen asiakassuunnitelma, jollei sen laatimista ole pidettävä tarpeettomana. Suunnitelmassa on arvioitava muun palveluntarpeen arvioinnin lisäksi myös, millä tavoin vanhemmille järjestettävän erityisen tuen avulla voidaan edistää perheen jälleen yhdistämistä. Suunnitelma laaditaan tarvittaessa yhteistyössä muun sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa.

Omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) 7 §:n 1 momentin mukaan omaishoidon tuesta on laadittava yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelma. Suunnitelmaan

tulee liittää tiedot tämän lain mukaisista hoidettavan ja hoitajan oikeuksia koskevista säännöksistä ja niiden soveltamisesta.

Pykälän 2 momentin mukaan, lisäksi suunnitelmaan tulee kirjata ainakin:

- 1) omaishoitajan antaman hoidon määrä ja sisältö;
- 2) muiden hoidettavalle tarpeellisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö;
- 3) omaishoitajan hoitotehtävää tukevien palvelujen määrä ja sisältö;
- 4) miten hoidettavan hoito järjestetään hoitajan vapaan, terveydenhoitoon liittyvien käyntien tai muun poissaolon aikana.

Kaavin kunnan vt. sosiaalijohtaja Helena Vesterisen eduskunnan oikeusasiamiehelle 31.5.2021 antaman selvityksen (ISAVI/4870/2021) mukaan loppuvuoden 2017 jälkeen lastensuojelussa vain satunnaisille lapsille on laadittu asiakassuunnitelma eikä huostaanotettujen lasten vanhemmille ei ole laadittu asiakassuunnitelmaa yhdellekään.

Aluehallintoviraston valvontatarkastuksella 1.7.2021 todettiin, että asiakassuunnitelmat ovat tekemättä myös omaishoidontuen asiakkaille.

Kirjallisessa selityksessään 19.1.2022 sosiaalijohtaja Minna Jauhainen toteaa, että sosiaalihuollon asiakkaitten asiakassuunnitelmat, huostaanotettujen lasten vanhempien asiakassuunnitelmat ja omaishoidon tuen piirissä olevien hoito- ja palvelusuunnitelmat eivät ole kaikilta osin ajan tasalla. Puutteet eivät ole yksittäisiä.

Aluehallintoviraston arvio

Aluehallintovirasto katsoo selvitetyn, että Kaavin kunta on laiminlyönyt asiakassuunnitelman laatimisen useille asiakasryhmille.

Aluehallintovirasto toteaa, että asiakassuunnitelma on keskeisessä asemassa oleva asiakirja, josta ilmenevät toisaalta viranomaisen velvollisuudet sekä myös asiakkaan oikeudet. Asiakassuunnitelman tekeminen ja laatiminen yhteistyössä asiakkaan ja hänen elämänsä keskeisesti liittyvien tahojen kanssa on osa suunnitelmallista ja tavoitteellista sosiaalityötä.

Aluehallintovirasto määrää Kaavin kunnan huolehtimaan ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään 30.9.2022 mennessä siitä, että kunnan sosiaalihuollon asiakkaille on laadittu asiakassuunnitelmat sosiaalihuoltolain 39 §:n tai erityislakien edellyttämällä tavalla. Lastensuojelulain 30 §:n 4 momentin mukaan huostaan otetun lapsen vanhemmille on laadittava vanhemmuuden tukemiseksi erillinen asiakassuunnitelma, jollei sen laatimista ole pidettävä tarpeettomana.

Lisäksi aluehallintovirasto määrää huolehtimaan ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään 30.9.2022 mennessä siitä, että kaikille omaishoidon tuen piirissä oleville on laadittu omaishoidon tuesta annetun lain 7 §:n mukainen hoito- ja palvelusuunnitelma.

6.6 Kunnan sosiaalitoimen ja sosiaalityön resursointi

Sosiaalihuoltolain 49 a §:n 1 momentin mukaan sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä varten kunnan käytettävissä tulee olla riittävästi sosiaalihuollon ammattihenkilöitä sekä muuta asiakastyöhön osallistuvaa henkilöstöä.

Pykälän 2 momentin mukaan jokaisen kunnan käytettävissä tulee olla asiakastyöhön osallistuvan virkasuhteisen sosiaalityöntekijän palveluja.

Sosiaalihuoltolain (710/1982) 11 §:n mukaan sosiaalihuollon toimintoja varten kunnalla on oltava riittävät ja asianmukaiset toimitilat ja toimintavälineet.

Aluehallintoviraston valvontatarkastuksella 1.7.2021 on selvitetty Kaavin sosiaalitoimen henkilöstömäärää ja 19.1.2022 antamassaan selityksessä sosiaalihoitaja Minna Jauhiainen on kuvannut ajantasaista tilannetta. Tällä hetkellä (tammikuu 2022) vanhustyön palveluohjaajan ja sosiaalityöntekijän virat on laitettu hakuun. Sosiaalityöntekijä on mahdollista palkata 1.3.2022 alkaen. Sekä aikuissosiaalityöhön/vammaispalveluihin että lapsiperhepalveluihin on perustettu uudet sosiaalityön virat.

Kaavin hallintosäännössä on yhdistetty vanhustyön palveluohjaaja/sosiaalityöntekijä -virka. Tähän sosiaalityöntekijän viransijaisuuteen palkataan 20.1.-28.2.2022 Auttavat sossut -ostopalvelujen kautta kokenut sosiaalityöntekijä, joka toimii etänä. Työntekijällä on viranhoidtomääräys ja hän toimii virkavastuulla Kaavin kunnan työntekijänä.

Aluehallintovirasto kiinnittää Kaavin kunnan huomiota vastaisen toiminnan varalle siihen, että sosiaalihuollon palvelut tulee järjestää sosiaalihuoltolain edellyttämällä tavalla ja näiden tehtävien toteuttamiseksi kunnalla on oltava käytettävissään riittävästi sosiaalihuollon ammattihenkilöitä. Työntekijän irtisanoutuminen ja pois lähteminen ei ole peruste jättää järjestämättä lakisääteisiä sosiaalipalveluja.

Aluehallintovirasto korostaa, että julkisella vallalla on perustuslain mukaan velvollisuus toteuttaa perus- ja ihmisoikeuksia. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että viranomaisen on osoitettava voimavaroja lakisääteisiin tehtäviinsä tarvittaessa henkilöresursseja lisäämällä tai niitä kohdentamalla siten, että se pystyy selviytymään sille laissa säädetyistä tehtävistä. Sosiaalihuollosta järjestämisvastuussa

olevan viranomaisen on huolehdittava siitä, että se kykenee järjestämään sosiaalihuoltoa koskevan asioiden käsittelyn ja päätöksenteon laissa edellytetyllä tavalla.

Aluehallintovirasto toteaa, että muun muassa oikeusasiamiehen laillisuusvalvonnassa on vakiintuneesti katsottu, että voimavaroihin ja työmäärään liittyvillä syillä ei voida hyväksyttävästi perustella poikkeamista siitä, mitä perusoikeutena turvattu yksilön oikeusturva asian käsittelyltä edellyttää. Aliresursoitu viranomaistoiminta ei kykene täyttämään sille asetettuja velvoitteita. Väistämätön vaikutus aliresursoinnilla on lopulta myös siihen, koetaanko viranomaisen toiminta luotettavaksi, uskottavaksi ja laadukkaaksi.

Sosiaalihuoltolain (710/1982) 11 §:n mukaan sosiaalihuollon toimintoja varten kunnalla on oltava riittävät ja asianmukaiset toimitilat ja toimintavälineet. Aluehallintovirasto kiinnittää Kaavin kunnan huomioita siihen, että riittävään resursointiin kuuluu henkilöstön lisäksi myös tarvittavat työvälineet, kuten ajantasaiset asiakastietojärjestelmät sekä viranhaltijoiden asianmukainen perehdytys niiden käyttöön.

6.7 Ostopalvelun käyttö sosiaalihuollon tehtävissä

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain (733/1992) 4 §:n 1–3 momentin mukaan kunta voi järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon alaan kuuluvat tehtävät:

- 1) hoitamalla toiminnan itse;
- 2) sopimuksin yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa;
- 3) olemalla jäsenenä toimintaa hoitavassa kuntayhtymässä;
- 4) hankkimalla palveluja valtiolta, toiselta kunnalta, kuntayhtymältä tai muulta julkiselta taikka yksityiseltä palvelujen tuottajalta; taikka
- 5) antamalla palvelunkäyttäjälle palvelusetelin, jolla kunta sitoutuu maksamaan palvelun käyttäjän kunnan hyväksymältä yksityiseltä palvelujen tuottajalta hankkimat palvelut kunnan päätöksellä asetettuun setelin arvoon asti.

Hankittaessa palveluja 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitetulta yksityiseltä palvelujen tuottajalta kunnan tai kuntayhtymän on varmistuttava siitä, että hankittavat palvelut vastaavat sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta.

Kuntalain (410/2015) 9 §:n mukaan kunta tai kuntayhtymä voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut itse tai hankkia ne sopimukseen perustuen muulta palvelujen tuottajalta. Palvelusetelin käytöstä säädetään erikseen. Julkisen hallintotehtävän kunta voi kuitenkin antaa muulle kuin viranomaiselle vain, jos siitä erikseen lailla säädetään. Kunnan tai kuntayhtymän hankkiessa laissa säädettyjä palveluja muulta palvelujen tuottajalta sillä säilyy 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu järjestämisvastuu. Tämän lisäksi palvelujen tuottajan vastuu palveluista määräytyy sen mukaan, mitä tässä laissa tai muualla säädetään, sekä mitä kunta tai kuntayhtymä ja palvelujen tuottaja sopivat.

Kantelussa (ISAVI/5205/2021) on tuotu esille, että Kaavin kunta on ostanut yksityiseltä palveluntuottajalta sosiaalityöntekijän palveluita useamman vuoden ajan. Kunnalla ei ole ollut virkasuhteessa lastensuojelun sosiaalityöntekijää vuoden 2019 jälkeen.

Ostopalvelusosiaalityöntekijät ovat hyvin vähän töissä, mikä vaarantaa asiakkaiden oikeutta saada palveluja kohtuullisessa ajassa.

Vs. sosiaalijohtajana toiminut Helena Vesterinen on tehnyt Itä-Suomen aluehallintovirastoon 2.12.2020 epäkohtailmoituksen (ISAVI/6643/2020), jonka mukaan silloinen sosiaalijohtaja on pyrkinyt ulkoistamaan virkavastuun mukaisia työtehtäviä ostopalvelutyöntekijöille, vaikka nämä ovat tuoneet epäkohdan toistuvasti esille. Epäkohtailmoitukseen (ISAVI/6643/2020) on liitetty myös yksityisen palveluntuottajan (Kasvunpolku Oy) 18.11.2020 antama vastaus kunnanjohtaja Ari Sopasen selvityspyyntöön. Asiakirjassa on muun muassa tuotu esiin, että tehtävässä on joutunut tekemään jatkuvaa pohdintaa siinä, mihin avustava työ päättyy ja missä päätöksen valmistelu alkaa. Kasvunpolku Oy:n työntekijät toteavat, että lastensuojelun päätökset ovat sidottu virkavastuuseen eikä niitä voi siirtää ostopalvelutyöntekijälle.

Myös Itä-Suomen aluehallintovirastoon 20.7.2021 saapuneessa epäkohtailmoituksessa (ISAVI/6026/2021) ollaan huolissaan Kaavin sosiaalityöntekijän ostopalvelujärjestelyistä sekä palveluntuottajan mahdollisista jääviyksistä. Kaavilla on ollut toistuvia tilanteita, ettei kunnassa ole pätevää sosiaalityöntekijää edes sosiaalijohtajana, jolle on delegoitu kuitenkin esim. kiireellisiä sijoituksia koskeva päätöksenteko. Kaavi on saanut palkattua nyt pätevän sosiaalijohtajan, mutta epäkohtailmoituksen mukaan kyseenalaista ostopalvelujärjestelyä aiotaan ilmeisesti edelleen jatkaa.

Kanteluasiassa ISAVI/5205/2021 hallinto- ja sivistystoimenjohtaja Anu Huusko on antanut lausunnon 26.11.2021, jonka mukaan palvelutarpeen arvioiden vastuutyöntekijänä on sosiaalityöntekijä. Muut työntekijät (kunnan omat tai ostopalvelutyöntekijät) ovat yhteisesti sovituilla tavoilla selvittelleet arviointiin liittyviä asioita. Viranhaltijapäätökset tekee virkasuhteinen sosiaalityöntekijä. Kaavin kunta on ostanut myös sosiaalityöntekijäpalveluita yksityiseltä

palveluntuottajalta. Tällöin sosiaalityöntekijälle on tehty viranhoitomääräys ja hän on ollut täten virkasuhteinen työntekijä.

Sosiaalijohtaja Minna Jauhiainen on 19.1.2022 antamassaan selityksessä todennut, että sosiaalitoimeen on haettu sosiaalityöntekijöitä yksityisten palveluntuottajien kautta. Sosiaalityöntekijä on kuitenkin palkattu kuntaan virkasuhteeseen ja lisäksi palveluntuottajalle on maksettu provisiomaksu. Sosiaalijohtaja ei pidä huomautuksen antamista asiasta kohtuullisena.

Aluehallintoviraston arvio

Asiassa ISAVI/6643/2020 14.1.2021 antamassaan selvityksessä perusturvalautakunta tai sosiaalijohtaja Seitsojoki eivät ole ottaneet kantaa sosiaalityöntekijän ostopalvelujärjestelyihin.

Aluehallintovirasto toteaa, että mikäli julkista hallintotehtävää ja siihen mahdollisesti sisältyvää julkisen vallan käyttöä ei ole siirretty Suomen perustuslain 124 §:n mukaisesti lailla tai lain nojalla muulle kuin viranomaiselle, tällaisen tehtävän hoitaminen kuuluu vain viranomaisille eli virkavastuulla toimiville virkamiehille tai luottamusmiehille. Kunta voi lain nojalla järjestää sosiaalihuollon alaan kuuluvat tehtävät muun muassa hankkimalla palveluita yksityiseltä palvelujen tuottajalta. Kun kunta ulkoistaa palvelun tuottamisen, se ei voi sitoa julkisen vallan käyttöä koskevaa päätöksentekoaan lakiin perustomattomalla tavalla. Päätöksenteosta on pidettävä erillään toiminnan tosiasiallinen tuottaminen.

Aluehallintovirasto toteaa, että kunnallinen virkasuhde on kunnan tai kuntayhtymän ja viranhaltijan välinen julkisoikeudellinen palvelusuhde, jossa viranhaltija työn suorittajana on työnantajana toimivan julkisoikeudellisen yhteisön johdon ja valvonnan alainen ja jossa julkisoikeudellinen yhteisö vastaa viranhaltijan virkasuhteesta johtuvista etuuksista ja oikeuksista. Julkisen vallan käyttäjänä

viranhaltijalla on korostettu velvollisuus ottaa toiminnassaan huomioon puolueettomuuden, riippumattomuuden ja tasapuolisuuden vaatimukset sekä työsuhteeseen liittyvää vastuuta laajempi vastuu työssä tehdyistä virheistä eli virkavastuu, joka käsittää sekä vahingonkorvausoikeudellisen että rikosoikeudellisen vastuun.

Järjestelyssä, jossa yksityisen ostopalveluyrityksen palveluksessa olevat yksittäiset työntekijät otetaan erikseen asiasta sopimalla julkisen vallan käyttöä edellyttävien yksittäisten tehtävien hoitamiseksi virkasuhteeseen niin, että työntekijän palkasta vastaa A Oy, ei työn suorittajan ja julkisyhteisön välille synny edellä tarkoitettua aitoa virkasuhdetta. Tällainen järjestely on omiaan hämärtämään virkavastuun rajoja. Kaavin kunnan sosiaalijohtajan selvityksen mukaan Kaavilla sosiaalityöntekijä on kuitenkin palkattu kuntaan virkasuhteeseen, jonka lisäksi yksityiselle palveluntuottajalle on maksettu erillinen korvaus.

Julkisen vallan käyttöä voidaan tarkastella myös kulloinkin kyseessä olevien viranomaistehtävien kokonaisuuden kannalta, jolloin esimerkiksi valmistelutoimenpiteet voivat olla julkisen vallan käyttöä tehtävien kokonaisuuden osana. Tehtävien muodostamasta kokonaisuudesta riippuen erilaiset hallintopäätöksen valmistelutehtävät voivat joskus pitää sisällään julkisen vallan käyttöä, jos valmistelutehtävällä on merkittävä vaikutus päätöksentekoon (katso esimerkiksi HE 268/2014 vp). Sosiaalihuoltolain 36 ja 41 §:n mukaan vastuu sosiaalihuollon asiakkaan palvelutarpeen arvioinnista ja suunnittelusta kuuluu sosiaalihuollon viranomaiselle.

Aluehallintovirasto katsoo erityisesti sosiaalijohtaja Minna Jauhiaisen selityksen perusteella, että asia ei tässä vaiheessa anna aihetta enempään aluehallintovirastossa.

6.8 Asiakasasiakirjojen laatiminen ja säilyttäminen

Sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annetun lain (254/2015) 4 §:n 1 momentin mukaan sosiaalihuollon ammattihenkilöt sekä muu asiakastyöhön osallistuva henkilöstö ovat velvollisia kirjaamaan sosiaalihuollon järjestämisen, suunnittelun, toteuttamisen, seurannan ja valvonnan kannalta tarpeelliset ja riittävät tiedot määrämuotoisina asiakirjoina ja tallettamaan ne 5 §:n mukaisesti.

Pykälän 2 momentin mukaan velvollisuus kirjata asiakastiedot alkaa, kun palveluntarjoaja on saanut tiedon henkilön palveluntarpeesta tai ryhtynyt toteuttamaan sosiaalipalvelua. Tieto asiakkuuden päättymisestä on kirjattava asiakasasiakirjaan.

Pykälän 3 momentin mukaan kirjaukset on tehtävä viipymättä sen jälkeen, kun asiakkaan asiaa on käsitelty.

Pykälän 4 momentin mukaan palveluntoteuttajan on huolehdittava, että 7 sekä 9–20 §:ssä tarkoitetut asiakastiedot kirjataan.

Sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annetun lain 21 §:n 1 momentin mukaan asiakasasiakirjat on laadittava ja säilytettävä sellaisia välineitä ja menetelmiä käyttäen, että asiakirjoihin sisältyvien tietojen eheys ja käytettävyys voidaan turvata tietojen säilytysajan.

Yleisen tietosuojasetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta) 5 artiklan f-kohdan mukaan henkilötietoja on käsiteltävä tavalla, jolla varmistetaan henkilötietojen asianmukainen turvallisuus, mukaan lukien suojaaminen luvattomalta ja lainvastaiselta käsittelyltä sekä vahingossa tapahtuvalta häviämiseltä, tuhoutumiselta tai

vahingoittumiselta käyttäen asianmukaisia teknisiä tai organisatorisia toimia ("eheys ja luottamuksellisuus").

Kaavin kunnan sosiaaliohjaajana työskennellyt Helena Vesterinen on 18.1.2021 tekemässään kantelussa (ISAVI/1198/2021) kertonut, että asiakasasiakirjoja on remontin aikana säilytetty lukitsemattomassa kaapissa tilassa, jossa työskentelee remonttimiehiä.

Aluehallintoviraston valvontatarkastuksella 1.7.2021 on todettu vakavia puutteita asiakasasiakirjojen laadinnassa.

Sosiaalijohtaja Minna Jauhiainen toteaa selityksessään 19.1.2022, että asiakasmerkintöjä puuttuu useiden asiakkaiden kohdalla. Jälkikäteen on vaikea todentaa, mitä kaikkea puuttuu. Asiakasasiakirjoja on säilytetty osittain epäasianmukaisesti, ilmeisesti varsinkin sosiaalitoimen muuton aikoihin keväällä 2021. Sosiaalitoimen osastosihteeri on käynyt läpi kansioita ja laatikoita ja asiakirjoja on järjestelty uudelleen. Ei-asiakkuudessa olevien asiakkaiden asiakirjoja on siirretty kunnantalon arkistoon. Asiakkaiden tietoja sisältävät asiakirjat on säilytettävä lukituissa kaapeissa. Erityistä huomiota pienessä kunnassa kiinnitetään siihen, kenellä on oikeus mihinkin tietoon ja asiakirjaan. Sosiaalijohtaja pitää asiassa huomautuksen antamista kohtuullisena.

Aluehallintoviraston arvio

Aluehallintovirasto katsoo selvitetyn, että asiakasasiakirjojen laadinnassa on ollut vakavia puutteita. Lisäksi asiakirjoja on säilytetty epäasianmukaisesti.

Aluehallintovirasto toteaa, että riittävät ja asianmukaiset sekä virheettömät asiakaskirjaukset vahvistavat asiakkaan oikeusturvaa ja edistävät luottamuksellisen suhteen syntymistä viranomaisen ja

asiakkaan välillä. Lastensuojelussa lasta koskevilla asiakaskirjauksilla on erityistä merkitystä arvioitaessa lastensuojelutarvetta ja sen johdosta järjestettäviä palveluja ja tukitoimia. Asianmukaisella kirjaamisella varmistetaan palvelujen häiriötön jatkuminen myös tilanteissa, joissa sosiaalityöntekijä vaihtuu tai on poissa tehtävästään.

Viranomaiset ja ammattihenkilöt ovat velvollisia kirjaamaan sosiaalihuollon järjestämisen, suunnittelun, toteuttamisen, seurannan ja valvonnan kannalta tarpeelliset ja riittävät tiedot. Kirjaukset on tehtävä viipymättä sen jälkeen, kun asiakkaan asiaa on käsitelty.

Sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen perusteella viranomainen tekee yksilöä koskevia ratkaisuja ja päätöksiä. Asiakaskirjausten perusteella voidaan myös arvioida viranomaisten toimintaa. Jälkikäteisarviointilla varmistetaan, että viranomaiset ja ammattihenkilöt ovat toimineet asiassa asianmukaisella tavalla. Asianmukainen kirjaaminen varmistaa siten myös työntekijän oman oikeusturvan toteutumisen.

Aluehallintovirasto korostaa, että asiakasasiakirjojen huolellinen laatiminen palvelee asianosaisten oikeusturvaa. Asiakirjojen ja muistiinpanojen tekemisessä on noudatettava tietosuojalainsäädännön asettamia periaatteita. Tämä merkitsee sitä, että muistiinpanojen ja asiakirjamerkintöjen tulee olla virheettömiä ja niitä on käsiteltävä tavalla, jolla varmistetaan henkilötietojen asianmukainen turvallisuus, mukaan lukien suojaaminen luvattomalta ja lainvastaiselta käsitteilyltä.

Aluehallintovirasto toteaa myönteisenä huomiona sosiaalijohtaja Minna Jauhiaisen 19.1.2022 antamasta selityksestä ilmenevän asiakasasiakirjojen järjestämisen ja arkistoinnin aloittamisen niiden huolellisen käsittelyn turvaamiseksi. Asiakastietojärjestelmän ja asiakaskirjausten ajan tasalle saattamista tulee kuitenkin jatkaa.

Aluehallintovirasto pitää perusteltuna antaa Kaavin kunnalle huomautuksen vastaisen toiminnan varalle siihen, että sosiaalihuollon asiakasasiakirjamerkinnot tulee tehdä sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annetun lain mukaisesti ja niitä tulee käsitellä tavalla, jolla varmistetaan henkilötietojen asianmukainen turvallisuus.

6.9 Lastensuojelun asiakkaina olevien lasten tapaaminen

Perustuslain 6 §:n 3 momentin mukaan lapsia on kohdeltava tasavertaisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.

Lastensuojelulain 5 §:n mukaan lapselle on hänen ikäänsä ja kehitystasoaan vastaavalla tavalla turvattava oikeus saada tietoa häntä koskevassa lastensuojeluasiassa ja mahdollisuus esittää siinä mielipiteensä. Lastensuojelun tarvetta arvioitaessa, lasta tai nuorta koskevaa päätöstä tehtäessä ja lastensuojelua toteutettaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota lapsen tai nuoren mielipiteisiin ja toivomuksiin.

Lastensuojelulain 29 §:n 1 momentin mukaan lastensuojelua toteutettaessa lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tai muun lastensuojelun työntekijän tulee tavata lapsi asiakassuunnitelmaan tarkemmin kirjattavalla tavalla riittävän usein henkilökohtaisesti.

Saman pykälän 2 momentin mukaan lapsen henkilökohtaisten tapaamisten järjestämisessä on pyrittävä yhteistoimintaan huoltajan tai muun lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavan henkilön kanssa.

Saman pykälän 3 momentin mukaan sosiaalityöntekijällä tai muulla lastensuojelun työntekijällä on tarvittaessa oikeus tavata lapsi myös ilman huoltajan suostumusta, jos sen arvioidaan olevan lapsen ikä, kehitys tai olosuhteet muutoin huomioon ottaen lapsen edun

mukaista. Lasta koskeviin asiakirjoihin on kirjattava syyt, jotka ovat edellyttäneet lapsen tapaamista vastoin huoltajan suostumusta. Huoltajalle on ilmoitettava tapaamisesta, jollei se ole selvästi vastoin lapsen etua.

Kaavin kunnan vt. sosiaalijohtaja Helena Vesterisen 31.5.2021 eduskunnan oikeusasiamiehelle antaman selvityksen (ISAVI/4870/2021) mukaan lastensuojelun asiakkaina olevia lapsia ei ole henkilökohtaisesti tavattu. Työskentelyä lasten asioissa ei juurikaan ole ollut tai se on jätetty dokumentoimatta.

Sosiaalijohtaja Minna Jauhiainen toteaa 19.1.2022 antamassaan selityksessä, että lastensuojelun asiakkaina olevia lapsia ei ole tavattu henkilökohtaisesti riittävän usein. Tähän asiaan on kiinnitetty huomiota. Lapsiperhepalveluitten sosiaalityöntekijät ja perhetyöntekijät ovat järjestäneet lasten tapaamisia aikaisempaa tiheämmin ja tarvittaessa. Sosiaalijohtaja pitää asiassa huomautuksen antamista kohtuullisena.

Aluehallintoviraston arvio

Aluehallintovirasto katsoo selvitetyn, että lastensuojelun asiakkaina olevia lapsia ei ole tavattu henkilökohtaisesti lastensuojelulain edellyttämällä tavalla.

Aluehallintovirasto toteaa, että lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tai muun lastensuojelun työntekijän tulee tavata lapsi riittävän usein henkilökohtaisesti. Lapsen asiakassuunnitelmaan tulee kirjata, miten usein lasta on tarpeen tavata.

Lastensuojelulain 24 §:n mukaan lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä valvoo virkansa puolesta lapsen etua lasta koskevassa lastensuojeluasiassa. Saman lain 29 §:n mukaan lapsen asioista

vastaavan sosiaalityöntekijän tai muun lastensuojelun työntekijän tulee tavata lapsi asiakassuunnitelmaan tarkemmin kirjattavalla tavalla riittävän usein henkilökohtaisesti. Säännöksen nimenomaisena tarkoituksena on ollut edistää lastensuojelussa lapsikeskeistä työskentelytapaa, jossa vanhempien ja huoltajien kanssa työskentelyn ohella huomiota kiinnitetään nimenomaan lapsen näkökulmaan ja suoraan lapsen kanssa työskentelyyn. Osaltaan lastensuojelulain 29 § turvaa myös lapsen osallisuutta, joka on yksi lapsen keskeisiä oikeuksia lastensuojelussa. Lisäksi henkilökohtaisten tapaamisten avulla lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä on mahdollisuus valvoa lapsen ja nuoren sijoituksen ja hoidon sekä kasvatuksen asianmukaisuutta sijaishuoltopaikassa.

Aluehallintovirasto antaa huomautuksen Kaavin kunnalle vastaisen toiminnan varalle siihen, että lastensuojelun asiakkaina olevien lasten osallisuus tulee turvata lastensuojelulain ja asiakaslain tarkoittamalla tavalla ja lapsia tulee tavata henkilökohtaisesti riittävän usein.

6.10 Sijaishuoltopaikkojen valvonta

Yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (922/2011) 3 §:n mukaan yksityisen sosiaalipalvelun tuottajan toimintaa valvoo sijaintikunnan sosiaalihuollosta vastaava toimielin, aluehallintovirasto sekä sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira).

Lastensuojelulain 79 §:n 1 momentin mukaan lapsen sijoittaneen kunnan tehtävänä on valvoa, että lapsen sijoitus perhehoitoon tai laitoshuoltoon toteutuu lain edellyttämällä tavalla ja että lapsi saa tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet, jotka sijoituskunnan on 16 b §:n mukaisesti järjestettävä.

Pykälän 2 momentin mukaan sijaishuoltopaikan toimintaa valvovat lisäksi sijoituskunta (se kunta, jonka alueella sijaishuoltopaikka sijaitsee) sekä toimivaltainen aluehallintovirasto. Valvontaa toteuttaessaan niiden tulee toimia yhteistyössä 1 momentissa mainitun sijoittajakunnan kanssa.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos lapsen sijoittanut kunta havaitsee sijaishuoltopaikan toiminnassa sellaisia epäkohtia tai puutteita, jotka voivat vaikuttaa sijoitettujen lasten hoitoon tai huolenpitoon, sen tulee salassapitovelvoitteiden estämättä ilmoittaa asiasta viipymättä kunnalle, johon lapsi on sijoitettu ja aluehallintovirastolle sekä tiedossaan oleville muille lapsia samaan sijaishuoltopaikkaan sijoittaneille kunnille.

Eduskunnan oikeusasiamies on lähettänyt Itä-Suomen aluehallintovirastolle tiedoksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten kanteluasiassa EOAK/6238/2020 saamansa Kaavin kunnan vt. sosiaalijohtaja Helena Vesterisen 31.5.2021 antaman selvityksen. Selvityksessä on tuotu esille, että sijaishuoltopaikoissa ei ole vierailtu eikä lapsia henkilökohtaisesti tavattu. Sijaishuoltopaikkoihin kohdistettavaa syyperäistä valvontaa on laiminlyöty.

Sosiaalijohtaja Minna Jauhiainen on 19.1.2022 antamassaan selityksessä todennut, että sijaishuoltopaikoissa ei ole aiemmin vierailtu säännöllisesti. Tällä hetkellä Kaavin kunnan sijoittaman on 6 lasta. Korona-aika on tuonut vaikeutta henkilökohtaisiin tapaamisiin, mutta tapaamisia on järjestetty myös puhelimitse tai Teamsilla. Sosiaalijohtaja pitää huomautuksen antamista asiassa kohtuullisena.

Aluehallintoviraston arvio

Aluehallintovirasto katsoo selvitetyn, että Kaavin kunta on laiminlyönyt sille lastensuojelulaissa säädetyn velvollisuuden valvoa kodin

ulkopuolelle sijoittamiensa lapsen sijaishuollon järjestämistä.

Aluehallintovirasto toteaa, että muun muassa oikeusasiamiehen laillisuusvalvontakäytännössä on korostettu, että mikäli kunta järjestää lakisääteisiä tehtäviään ostamalla palvelut – ostopalvelusopimuksella tai maksusitoumuksella – yksityiseltä palveluntuottajalta on kunnan valvottava ostamiensa palvelujen laatua. Kunnan on puututtava yksityisen ostopalveluntuottajan toimintaan, mikäli toiminta vaarantaa asiakkaan oikeuksien ja etujen toteutumisen. Kunta ei voi jättää valvontavastuutaan missään tilanteessa yksittäiselle asiakkaalle.

Sijaishuoltopaikan valvonnassa on kiinnitettävä erityisesti huomiota lapsen hoidon ja huolen pidon järjestämiseen, käytettäviin rajoitustoimenpiteisiin ja niihin liittyvään päätöksiin ja siihen, millä tavoin lapsen etu sijaishuoltopaikassa toteutuu. Sijoittajakunnan on varmistuttava lasta sijoitettaessa (etukäteisvalvonta) sekä erityisesti sijoituksen aikana siitä, että sijaishuoltopaikka vastaa niihin lapsen yksilöllisiin tarpeisiin, joiden perusteella hänet on sijoitettu kodin ulkopuolelle huostaan otettuna, kiireellisesti sijoitettuna tai avohuollon tukitoimenpiteillä. Sijaishuoltopaikan valvonnassa on tärkeää kiinnittää huomiota yksikössä tehtävien asiakaskirjausten asianmukaisuuteen.

Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän velvollisuutena on varmistua siitä, että sijaishuoltopaikka vastaa lapsen etua siten kuin lastensuojelulain 50 §:ssä on säädetty ja lasten suojelulain 30 §:n mukaisessa asiakassuunnitelmassa tarkemmin määriteltä. Tämä edellyttää lähtökohtaisesti aina vastuussa olevan työntekijän säännöllisesti tekemiä, henkilökohtaisia käyntejä sijaishuoltopaikassa.

Aluehallintovirasto korostaa, että lapsen sijaishuoltopaikan valvonnan tulee toteutua riippumatta siitä, onko sijaishuollossa ilmennyt aihetta erityiseen huoleen.

Lisäksi aluehallintovirasto korostaa, että sijaishuollosta vastuussa olevan viranomaisen on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin, jos lapsi kertoo kokeneensa epäoikeudenmukaista, epäasiallista tai lainvastaista kohtelua sijoituspaikassaan. Asiaa on ryhdyttävä riittävästi selvittämään ottaen selvitystyössä huomioon lapsen etu, hänen mielipiteensä ja käsityksensä. Tarvittaessa on ryhdyttävä riittäviin toimiin laadultaan hyvän sijaishuollon järjestämiseksi. Lasten henkilökohtaisten tapaamisten myötä kunnan on mahdollista toteuttaa myös lastensuojelulakiin ja yksityisistä sosiaalipalveluista annettuun lakiin perustuvaa valvontavastuutaan lapsille järjestettyjen sijaishuoltopalvelujen laadusta ja sisällöstä.

Aluehallintovirasto antaa Kaavin kunnalle huomautuksen vastaisen toiminnan varalle siihen, että kunnan tulee valvoa käyttämiänsä sijaishuoltopaikkoja yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain ja lastensuojelulain tarkoittamalla tavalla, tavaten ja kuullen myös lapsia henkilökohtaisesti.

6.11 Yhteydenottoihin vastaaminen

Sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentin mukaan kunnan asukkaiden saatavissa on oltava sosiaalihuollon neuvontaa ja ohjausta.

Hallintolain 7 §:n mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Hallintolain 8 §:n mukaan viranomaisen on vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Hallintolain palveluperiaate

merkitsee sitä, että viranomaisille osoitettuihin asiallisiin kirjeisiin ja yhteydenottopyyntöihin tulee vastata kohtuullisessa ajassa.

Hallintolain 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä.

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Aluehallintovirastoon on tullut yhteydenottoja, koska Kaavin sosiaali-toimeen ei saada yhteyttä eikä soittopyyntöihin vastata. Yhteyden-saannin vaikeus oli 1.7.2021 valvontatarkastuksen yhtenä perusteena.

Kanteluasiassa ISAVI/5205/2021 Kaavin kunnan hallinto- ja sivistys-toimenjohtaja Anu Huuskon 26.11.2021 antamassa lausunnossa todetaan, että asiakkaiden yhteydenottoihin pyritään vastaamaan mahdollisimman pian, mutta jos akuuttia asiaa ei ole, Kaavin kunnassa joudutaan priorisoimaan enemmän kiireelliset asiat. Sosiaali-toimen henkilöstöön yhteyden saamisen vaikeus on kunnassa tiedostettu. Sosiaalityöntekijä ei ole pystynyt vastaamaan kaikkiin puheluihin, koska vain yksi sosiaalityöntekijä on tehnyt SHL:n mukaista lapsiperhetyötä, palvelutarpeen arviointeja, virka-aikaista päivystystä, avohuollon työtä, sijaishuoltoa ja jälkihuoltoa. Tavoitteluihin pyritään soittamaan takaisin, mutta osaan jää vastaamatta. Sosiaalitoimessa on järjestelty asiaa sekä tehtäväjärjestelyin että lisäresurssilla.

Aluehallintoviraston arvio

Aluehallintovirasto katsoo selvitetyn, että yhteydensaannissa Kaavin sosiaalitoimeen on ollut merkittäviä puutteita.

Aluehallintovirasto kiinnittää Kaavin kunnan huomiota siihen, että viranomaisen on vastattava yhteydenottoihin ja tiedusteluihin erityisesti aina silloin, kun yhteydenotosta on pääteltävissä, että yhteydenottaja odottaa viranomaiselta vastausta tai muuta reagointia. Hyvän hallinnon periaatteiden mukaista on myös ilmoittaa asiakkaalle, milloin asiakkaan esittämään tiedusteluun voidaan vastata tai jos vastaus viivästyy, viivästymisen syy ja milloin asiakas voi odottaa vastauksen saamista. Asiakkaalla on myös oikeus tietää esimerkiksi se, kuka hänen asiaansa hoitaa tai kuinka kauan asian käsittely kestää.

6.12 Karanteeniin asettaminen tartuntatautilain perusteella

Tartuntatautilain (1227/2016) 3 §:n mukaan karanteenilla tarkoitetaan taudinaiheuttajalle altistuneen tai perustellusti altistuneeksi epäillyn henkilön erottamista muista kotiinsa tai muuhun määrättyyn paikkaan taikka tartuttavaksi todetun tai epäillyn matkatavaran, konttien tai muiden tavaroiden siirtämisen rajoittamista tai erottamista muista tavaroista tartunnan leviämisen estämiseksi.

Tartuntatautilain 60 §:n 1 momentin mukaan, jos yleisvaarallisen tartuntataudin tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen vaara on ilmeinen eikä taudin leviämistä voida muulla tavoin estää, virkasuhteinen kunnan tartuntataudeista vastaava lääkäri tai virkasuhteinen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri voi päättää henkilön karanteenista enintään yhden kuukauden ajaksi. Päätös karanteenista voidaan tehdä henkilölle, jonka on todettu tai perustellusti epäilty altistuneen

yleisvaaralliselle tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilylle tartuntataudille.

Epäkohtailmoituksessa 31.8.2020 (ISAVI/6643/2020) on kerrottu, että kehitysvammainen asiakas on asetettu karanteeniin tartuntatautilain vastaisesti.

Kaavin kunnan perusturvalautakunnan puheenjohtaja Jarkko Taskisen ja sosiaalijohtaja Suvi-Tuulia Seitsojoen 14.1.2021 antaman selvityksen mukaan Korona-aikana tapaamisiin ja asiakkaiden liikkumiseen on asetettu rajoitteita valmiuslain perusteella. Asiakkaita on vahvasti suositeltu huomioimaan COVID-19-virustilanne. Uuden ja yllättävän virustilanteen vuoksi COVID-19-virustilanteessa ei ollut aikaisempaa kokemusta. Asiassa toimittiin alussa sen hetkisen tietämyksen ja sen hetkisen arvion mukaan. Sosiaalijohtaja Seitsojoen 14.1.2021 antaman selvityksen mukaan asiakasta ohjattiin vahvasti olemaan käymättä yli 70-vuotiaiden läheistensä luona. Pyrkimys oli suojella erityisesti ikäihmisiä ja riskiryhmäläisiä mahdolliselta COVID-19-virustartunnalta. Karanteenipäätöksiä ei ole tehty. Rajoitusta lievennettiin toukokuun puolivälissä. Samat rajoitteet korona-aikana koskivat kaikkia palveluasunnoilla asuvia asiakkaita.

Sosiaalijohtaja Minna Jauhiaisien 19.1.2022 antaman selityksen mukaan tartuntatautilain rikkominen liittyy ikäihmisten palveluasuntoihin ja koronapandemian alkuvaiheen ”vierailukieltoihin”. Palveluasunnot ovat asukkaiden yksityiskoteja. Vierailuja sinne ei voida henkilökunnan toimesta kieltää, suosituksia voi antaa esimerkiksi etäyhteyksien käytöstä ja suojautumisesta henkilökohtaisilla tapaamisilla. Karanteeniin henkilön voi asettaa ainoastaan lääkäri. Nämä asiat on käyty läpi henkilöstön kanssa. Sosiaalijohtaja ei pidä huomautuksen antamista tässä asiassa kohtuullisena, koska kyse on ollut koronapandemian alkuvaiheesta, jolloin ohjeistukset olivat vielä uusia.

Aluehallintoviraston arvio

Aluehallintovirasto katsoo jääneen epäselväksi, onko ilmoituksen mukaisesti kehitysvammainen asiakas asetettu karanteeniin tartuntatautilain vastaisesti. Sosiaalijohtaja Minna Jauhiaisen selityksen perusteella aluehallintovirasto katsoo, että asia ei tässä vaiheessa anna aiheutta aluehallintoviraston toimenpiteille.

6.13 Muut asiat

Vanhusten tehostetun palveluasumisen henkilöstömäärää seurataan THL:n keräämien tietojen perusteella erikseen, joten asiaa ei käsitellä tässä päätöksessä.

Asiaan liittyvissä epäkohtailmoituksissa on tuotu esiin myös sellaisia asioita, joita ei ole tässä päätöksessä käsitelty tarkemmin. Niin niiden kuin päätöksessä edellä esitettyjen asioiden korjaamiseksi aluehallintovirasto kehottaa Kaavin kunnan sosiaalipalvelujen johtoa seuraamaan sosiaalihuollon toimintaa ja varmistamaan omavalvonnan keinoin sosiaalihuollon laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden toteutumisen.

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 48 §:n 1 momentin mukaan sosiaalihuollon toimintayksikön tai muun toimintakokonaisuudesta vastaavan tahon on laadittava omavalvontasuunnitelma sosiaalihuollon laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi. Suunnitelma on pidettävä julkisesti nähtävänä, sen toteutumista on seurattava säännöllisesti ja toimintaa on kehitettävä asiakkailta sekä toimintayksikön henkilöstöltä säännöllisesti kerättävän palautteen perusteella.

Omavalvontaa toteutetaan ammattihenkilöiden henkilökohtaisena itseensä kohdentuvana omavalvontana, palvelutuottajien omavalvontana sekä järjestämisvastuussa olevien kuntien omavalvontana

(järjestämisvastuuseen liittyvä valvonta). Omavalvonnalla on tarkoitus ehkäistä epäkohtia ja puuttua niihin viiveettä.

7 Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainittujen lisäksi

Sosiaalihuoltolain (710/1982) 56 §:n 1 momentin mukaan, jos sosiaalihuollon järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan asiakasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain vastaista, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Jos asiakasturvallisuus sitä edellyttää, toiminta voidaan määrätä välittömästi keskeytettäväksi taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kieltää välittömästi.

Sosiaalihuoltolain (710/1982) 57 §:n 1 momentin mukaan, jos sosiaalihuollon ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että kunta tai kuntayhtymä on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat antaa kunnalle tai kuntayhtymälle taikka virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle virkamiehelle huomautuksen vastaisen toiminnan varalle.

Sosiaalihuoltolain (710/1982) 57 §:n 2 momentin mukaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat, jos asia ei anna aihetta huomautukseen tai muihin toimenpiteisiin, kiinnittää valvottavan huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja hyvän hallintotavan noudattamiseen.

8 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen liitteenä olevan valitusosoituksen mukaisesti.

Sosiaalihuoltolain (710/1982) 57 § 3 momentin mukaan aluehallintoviraston antamaan huomautukseen ja huomion kiinnittämiseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Sosiaalihuollon ylitarkastaja

Satu Syrjälä

Ylitarkastaja

Taija Liukkonen

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti viimeiseltä sivulta ilmenevin tavoin.

9 Lisätiedot

Lisätietoja antaa tarvittaessa ylitarkastaja Taija Liukkonen, puhelin 0295 016 800 (vaihde)

10 Jakelu ja suoritemaksu

Kaavin kunta

Päätös on maksuton.

11 Tiedoksi

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Valvira

Tämä asiakirja ISAVI/5579/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ISAVI/5579/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Syrjäla Satu 31.01.2022 11:51

Esittelijä Liukkonen Taija 31.01.2022 11:52